

1. Poezija, proza, dramatika.
2. Lirika (izpovedna dela) zajema leposlovna dela, v katerih avtor izpoveduje svoja čustva ali občutke. Večji del lirike predstavlja pesništvo, proznih lirskih del skoraj ni (črtica).
3. Epika (pripovedna dela) zajema leposlovna dela, v katerih avtor pripoveduje neko zgodbo, neko dogajanje. V epiko sodi dejansko celotna proza in nekatere pesniške oblike.
4. Dramatika zajema leposlovna dela, ki prikazujejo dogajanje. Namenjena so zlasti dramski uprizoritvi (v gledališču, na radiu ...).
5. Komedija oz. veseloigra ter burka oz. farsa (komična perspektiva) ter komedija oz. žaloigra ter drama (tragična perspektiva).
6. Komedija je dramsko besedilo z veselo vsebino. Dramatik veselo vzdušje dosega s tremi tipi komičnosti – besedno, značajsko in dogajalno. Dramsko besedilo z veselo vsebino, vendar umetniško manj dodelano, je burka (farsa) – *Lepo je biti sosed*.
7. Tragedija je dramsko besedilo z žalostno vsebino. Glavni junak navadno telesno propade, vendar vseeno ostane moralni zmagovalec (njegova ideja, zaradi katere je propadel, se ohrani). Dramsko besedilo z resno vsebino, katerega konec pa ni nujno žalosten, je drama.
8. Za lirsko (izpovedno) pesem je značilno, da pesnik v njej izpoveduje svoja čustva oz. občutke (*Na očevem grobu*).
9. Za epsko (pripovedno) pesem je značilno, da pesnik v njej pripoveduje o nekem dogajanju. Mogoče je reči, da bi pesem lahko prenesli na filmski trak (*Povodni mož*).
10. Balada je daljša lirsko-epska pesniška oblika, navadno s tragičnim koncem.. Pripoveduje o nenavadnih dogodkih, v njej je veliko dvogovora, malo oseb, pojavljajo se nadnaravne sile, vzdušje je temačno, napetost narašča ... (*Povodni mož*).
11. Romanca je lirsko-epska pesnitev s pomirljivim koncem, t.j. s koncem, ki se zdi ustrezen. Je španskega izvora, zanjo pa sta značilna verz španski osmerek (glej vprašanje 21) in asonanca. Dogajanje je navadno postavljeno v grajsko okolje, govori pa o viteških ljubeznih in junaštvih (*Turjaška Rozamunda*).
12. Sonet je lirski stalna pesniška oblika italijanskega izvora z natančno predpisano obliko: 4 kitice (2 kvartini + 2 tercini), verz italijanski enajsterec (glej vprašanje 20), oklepajoča rima v kvartinah in navadno verižna v tercinah (*Apel in čevljar*).
13. Ep je najdaljša oblika epske pesmi, največkrat z junaško, zgodovinsko ali bajeslovno tematiko. Pripovedovanje lahko zajema širok dogajalni prostor. Nacionalni ep (*Krst pri Savici, Iliada*)!

14. Rima je ujemanje vseh glasov na koncu verza, in sicer od zadnjega poudarjenega zloga dalje. Glede na število zlogov, ki jih zajema, govorimo o moški (1 zlog), ženski (2 zloga) ali tekoči rimi (3 zlogi).
(*miš – piš, Peter – veter, piskajo – vriskajo*)
15. Vrte rim po zaporedju so: zaporedna AABB, prestopna ABAB, oklepajoča ABBA ... Posebna oblika rime je notranja rima, npr v gazeli.
16. Asonanca je ujemanje samoglasnikov na koncu dveh ali več verzov (*oblake – žlahtne*).
17. Aliteracija je ponavljanje istega soglasnika na začetku dveh ali več zaporednih besed (*Sonce sije skozi ...*).
18. Ritem v pesmi je menjavanje poudarjenih in nepoudarjenih zlogov. Ponazorimo ga s stopicami/metrično shemo.
19. jamb U–
trohej –U
anapest UU–
amfibrah U–U
daktil –UU
spondej —
20. Vrsta verza, uporabljen v sonetu: 5-stopični jambski verz U–U–U–U–U–U
21. Vrsta verza, uporabljena v španski romanci: 4-stopični trohejski verz –U–U–U–U
22. Prosti verz je verz, ki nima vnaprej predpisane metrične sheme.
23. Osnovna enota pesmi: obsega najmanj dva verza.
24. Distih, tercina, kvartina, oktava, decima, alpska poskočnica (4 x amfibrah).
25. Onomatopoiija je pesniško sredstvo posnemanja naravnih glasov ali drugih glasov iz okolice z namenom doseganja zvočne predstave.
bim – bam
... zasliši na nebu se strašno vršenje ...
26. anafora x---- epifora ----x epanalepsis x---- anadiploza ----x geminacija xx---
x---- ----x ----x x----
27. Refren je ponavljanje besednih zvez na koncu verzov ali celih verzov oz. kitic.
28. Metafora je raba besede v prenesenem pomenu. Dve besedi zamenjamo zaradi neke medsebojne lastnosti.
Ti skrivnostni moj cvet ...

29. Personifikacija je pesniško sredstvo, ki živali, neživemu bitju, stvari, pojmu pripiše človeške lastnosti.
Zvonovi zagrebški pojo
30. Primera je pesniško sredstvo primerjave dveh stvari, zaradi neke skupne lastnosti. Uporaba veznikov kot, kakor ...
Ko narbolj iz zvezd je danica svetla, najlepši iz deklic ...
31. Epiteton je prilastek, ki slikovito (s prenesenim pomenom) pokaže na bistveno lastnost kakega predmeta.
Široko morje, zlata krona
32. Metonimija je raba besede v zamenjanem pomenu. Dve besedi zamenjamo zaradi neke medsebojne povezave (lastnik – lastnina, snov – izdelek, posoda – vsebina, avtor – delo ...).
Ko niso meč, sekira in lopata / jih mogle, lakota nepremagljiva ...
33. Apostrofa je pesniško sredstvo nagovarjanja odsotnih ali umrlih oseb, stvari, živali, rastlin ...
O Vrba ...
34. Retorično vprašanje je vprašanje, na katerega ne pričakujemo odgovora oz. je ta že vnaprej znan.
35. Pretiravanje je pesniško sredstvo, ko je neka lastnost ali dejanje tako pretirano, da je že skorajda neresnično.
Pod gradom teče rdeča kri, da bi gnala mline tri.
36. Snov, ideja, tema in motiv.
37. Tema je odgovor na vprašanje »O čem delo govori?«
.
38. Motiv so lahko posamezni prizori, odnosi med osebami, posamezni dogodki, življenjski položaji ...
39. verzi, kitice ... (poezija) / poglavja, odstavki ... (proza) / prizori, dejanje ... (dramatika)
40. Zgodba (fabula), literarne osebe, dogajalni prostor, dogajalni čas ...
41. Povest je srednje dolgo prozno besedilo. Več središčnih oseb, preprosto dogajanje, konec hiter in srečen.
Sreča v nesreči, Jurij Kozjak
42. Novela je krajše prozno besedilo o dveh, treh osrednjih dogodkih in o maloštevilnih osebah. Konca ne moremo predvideti, dogajanje je psihološko poglobljeno. Pomembnejša je oznaka osebe kot pa dogajanje.
Sreča

43. Črtica je krajše prozno besedilo o enem dogodku. V ospredju so čustva, ozračje ... Gre le za izsek iz življenja. Je lirsko-epsko besedilo.
Dobro jutro, Bobi
44. Roman je najdaljše prozno umetnostno besedilo, ki zajema širok dogajalni prostor in čas, v njej nastopa mnogo oseb ... Razdeljen je na poglavja. Poznamo viteške, ljubezenske, pustolovske, zgodovinske, avtobiografske itd. romane.
45. Prozno umetnostno besedilo, ki je v celoti izmišljeno (čudežn, realistična, živalska).
46. Prozno umetnostno besedilo, ki je napol izmišljeno (zgodovinska, razlagalna, junaške, živalske).
47. Basen je umetnostno besedilo, v katerem imajo živali, rastline in predmeti človeške lastnosti. Vsaka basen vsebuje tudi nauk. Basen je lahko v obliki pesmi ali proznega besedila (*Volk in jagnje, Osel je osel*).
48. Bajka je prozno umetnostno besedilo, v katerem nastopajo mitološka ali bajeslovna bitja. Je ena od najstarejših slovstvenih vrst. Z bajkami so si ljudje razlagali naravne pojave (*Volkodlak, Odisej na otoku kiklopov*).
- Brižinski spomeniki, nastali okoli leta 1000. Vsebujejo molitvi splošne spovedi in kritiko o grehu in pokori.
  - Trubar: Abecednik in Katekizem (1550), protestantizem
  - Anton T. Linhart: Županova Micka (1790), razsvetljenstvo
  - Valentin Vodnik: Pesmi za pokušino (1806), razsvetljenstvo
  - Josip Jurčič, Deseti brat (1866), realizem
  - Ivan Tavčar: Visoška kronika (1919), realizem
  - Janez Cigler: Sreča v nesreči (1836), romantika